

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ «ІРПІНСЬКИЙ ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

Циклова комісія фінансово-економічних та облікових дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

Вікторія СОВА
2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Економічний аналіз»

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

освітньо-професійна
програма

Економіка

спеціальність

051 Економіка

відділення

економічне

(назва відділення)

2022 рік

Робоча програма

«Економічний аналіз»

(назва навчальної дисципліни)

для студентів

за галуззю знань

05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальністю

051 Економіка

освітньо-професійна

програма

Економіка

«12» серпня 2022 року, - 15 с.

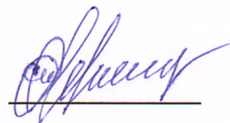
Розробник:

Лариса ГУРСЬКА, викладач-методист, викладач вищої кваліфікаційної категорії

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін

Протокол від «12» серпня 2022 року № 1

Голова циклової комісії фінансово-економічних та облікових дисциплін

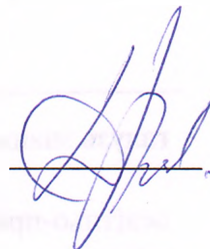

С. Іванова

Схвалено методичною радою коледжу.

Протокол від «12» серпня 2022 року № 1

Голова

Д. Костюк

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійна програма, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма здобуття освіти
Кількість кредитів – 2	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Обов’язкова
Розділів – 2	Спеціальність: 051 Економіка Освітньо-професійна програма: Економіка	Рік підготовки:
Загальна кількість годин – 60		3-й
		Семестр:
		6-й
		Лекції:
Тижневих годин для денної форми здобуття освіти: аудиторних – 3 самостійної роботи – 1	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр	20 год.
		Практичні, семінарські:
		25 год.
		Лабораторні:
		0 год.
		Самостійна робота:
		15 год.
		Вид контролю:
		Екзамен

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: для денної форми здобуття освіти – 45/15

2. Мета навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Економічний аналіз» є формування у здобувачів освіти сучасного аналітичного мислення та системи спеціальних знань в галузі методології і практики економічного аналізу, чіткого уявлення про зміст фінансово-господарської діяльності в умовах конкуренції, причинно-наслідкові взаємозв'язки економічних явищ та фінансових процесів, структуру інформаційного забезпечення аналізу; набуття навичок обґрунтування управлінських рішень з розв'язання фінансово-економічних ситуацій; оволодіння навичками організації та проведення економічного аналізу.

Перелік компетентностей студентів, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 04. Здатність до формування ринково-орієнтованого економічного світогляду.

ЗК 05. Уміння обґрунтовувати управлінські рішення та спроможність забезпечувати їх правочинність.

ЗК 06. Здатність здійснювати комунікаційну діяльність.

ЗК 07. Здатність працювати як самостійно, так і в команді.

ЗК 08. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами у професійній діяльності.

ЗК 11. Здатність до оцінки та аналізу соціально-економічних процесів і явищ, до використання економічних знань у професійній діяльності.

ЗК 12. Здатність вчитися та бути готовим до засвоєння та застосування набутих знань.

ЗК 13. Здатність формувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності (СК):

ФК 01. Здатність до аналізу та оцінювання фінансово-господарської діяльності підприємств різних форм власності

ФК 03. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, які необхідні для розв'язання комплексних економічних завдань, застосовувати різні методики аналізу показників господарсько-фінансової діяльності.

ФК 05. Здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, визначати оптимальні шляхи для зниження витрат на підприємстві.

ФК 6. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень, складати поточні та річні плани господарської діяльності з урахування ризиків та дій конкурентів.

ФК 10. Здатність складати бізнес-план розвитку підприємства.

ФК 12. Виробити практичні навички з обробки та застосування науково обґрунтованих норм виробітку в АПК, розраховувати резерви зростання продуктивності праці на підприємстві, планувати та аналізувати трудові показники.

3. Передумови вивчення навчальної дисципліни

Дана навчальна дисципліна базується на раніше здобутих результатах навчання таких навчальних дисциплін, як «Політична економія», «Економіка підприємства», «Статистика».

4. Очікувані результати навчання

Результати навчання (РН):

ПРН 6. Вміння усного та письмового спілкування державною мовою.

ПРН 7. Знання і уміння оперувати економічними категоріями та поняттями.

ПРН 8. Здатність проводити порівняльний і факторний аналіз, досліджувати взаємозв'язки економічних показників.

ПРН 11. Уміння керуватись рекомендаціями та інструктивними матеріалами, проводити розрахунки планових показників.

ПРН 12. Уміння застосовувати статистичні методи при здійсненні аналізу виробничо-господарської діяльності підприємства, різні методики аналізу показників господарсько-фінансової діяльності.

ПРН 13. Уміння складати фінансову та статистичну звітність.

ПРН 14. Уміння аналізувати стан економіки і нормування праці й розробляти заходи щодо його вдосконалення.

ПРН 16. Здатність до організації, планування та розподілу витрат за місцями і центрами відповідальності, складати кошториси витрат, визначати собівартість продукції, проводити структурний аналіз витрат, управляти витратами, давати необхідну характеристику різних рівнів управління на підприємстві в аспекті формування витрат, здійснювати аналіз системи витрат, визначати оптимальні шляхи для зниження витрат на підприємстві.

ПРН 19. Опанування методичними і практичними прийомами визначення ціни з врахуванням затрат виробництва та на основі аналізу беззбитковості.

ПРН 21. Уміння забезпечувати ефективне функціонування суб'єктів агробізнесу, розробляти бізнес-плани діяльності підприємств агропромислового комплексу.

ПРН 22. Здатність продемонструвати знання та навички планування фінансових показників діяльності суб'єктів господарювання, використовуючи розрахункові дані виробничої частини бізнес-плану.

5. Критерії оцінювання

Критерії оцінювання знань студентів наведено в додатку до робочої програми навчальної дисципліни.

6. Засоби оцінювання

Контрольні заходи включають поточний, модульний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських (практичних) занять та у процесі здійснення самостійної роботи у таких формах: експрес-опитування, тести, задачі, реферати, розрахункові роботи, студентські презентації, робота в Інтернет тощо.

Модульний контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання студентів на визначених його етапах.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

7. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Теоретичні засади економічного аналізу

Тема 1. Предмет і види економічного аналізу

Економічний аналіз як галузь економічної науки, його роль в управлінні виробництвом. Основні етапи розвитку економічного аналізу.

Господарська діяльність як предмет економічного аналізу. Об'єкти і суб'єкти аналізу. Зміст аналізу. Умови, які спонукали до розвитку аналізу на підприємствах. Використання в економічному аналізі системи показників.

Основні категорії економічного аналізу. Ресурси, фактори (чинники), резерви виробництва, їх класифікація.

Зміст і завдання економічного аналізу. Предмет і об'єкт економічного аналізу. Види і напрями економічного аналізу.

Місце економічного аналізу в системі наук, його взаємозв'язок з іншими науковими дисциплінами. Його зв'язок з політичною економією, галузевими економіками, плануванням і організацією виробництва й управління, фінансами підприємства, банківською справою, статистикою, бухгалтерським обліком, аудитом тощо.

Види та напрями економічного аналізу. Оперативний аналіз. Перспективний аналіз. Техніко-економічний і фінансово-економічний аналіз. Функціонально-вартісний і системний аналіз.

Тема 2. Методичні прийоми економічного аналізу

Поняття методу економічного аналізу. Класифікація методів.

Суть та значення традиційних статистичних методів і прийомів, за допомогою яких здійснюється аналітична обробка даних.

Прийоми деталізації та порівняння. Види порівнянь. Вимоги, які пред'являються до забезпечення порівнянності даних. Прийоми нейтралізації цінового фактора, обсягу виробництва, структури та асортименту тощо.

Застосування статистичних методів. Поняття та види середніх величин. Табличний метод. Особливості побудови аналітичної таблиці. Використання табличного методу в аналізі. Побудова рядів динаміки. Графічні методи.

Соціологічні та інші методи, які застосовуються в економічному аналізі. Активний метод дослідження. Опитування об'єктів аналізу. Проведення експерименту.

Тема 3. Методика факторного аналізу

Поняття, типи і завдання факторного аналізу. Класифікація і систематизація факторів в економічному аналізі. Способи елімінування в економічному аналізі. Метод відносних різниць (різниці відносних величин).

Способи ланцюгових підстановок. Спосіб абсолютних різниць. Індексний спосіб.

Використання в економічному аналізі способів пропорційного та ділення інтегрального. Аналіз кореляційної залежності та способи узагальнення.

Тема 4. Інформаційна база та організація економічного аналізу

Система економічної інформації. Класифікація інформації для економічного аналізу. Нормативна інформація та її обґрунтування. Структура економічної інформації та засоби її формалізованого описування. Інформаційне забезпечення економічного аналізу та його структура. Комп'ютерні технології аналітичних робіт.

Методичні принципи організації економічного аналізу. Головні етапи аналітичної роботи та їх характеристика. Принципи складання програм аналізу. Добір, перевірка й аналітична обробка економічної інформації. Узагальнення, оцінка та письмове оформлення результатів аналізу. Формування пропозицій за результатами аналізу та контроль за їх реалізацією.

Тема 5. Аналіз ресурсозабезпечення підприємства та оцінка ефективності використання його ресурсів

Аналіз використання земельних ресурсів. Аналіз складу земельного фонду. Аналіз ефективності використання земельних угідь.

Значення й завдання аналізу матеріальних ресурсів. Загальна схема аналізу. Джерела інформації.

Аналіз забезпеченості підприємства виробничими запасами й ефективності їх використання. Аналіз галузевої структури інтенсивності виробництва.

Аналіз складу, руху і структури основних засобів. Аналіз показників наявності та ефективності використання основних засобів.

Аналіз фондівддачі та фондомісткості, та факторів їх зміни. Аналіз ефективності використання й освоєння виробничих потужностей. Аналіз використання виробничого устаткування. Методика визначення й розрахунку резервів збільшення випуску продукції.

Аналіз забезпеченості та використання машинно-тракторного парку. Аналіз використання вантажного автотранспорту.

Значення й завдання аналізу трудових ресурсів. Загальна схема аналізу. Джерела інформації. Аналіз чисельності, складу та руху робочої сили.

Аналіз продуктивності праці в цілому по підприємству та по окремих його підрозділах. Шляхи підвищення продуктивності праці..

Модуль 2. Аналіз господарської діяльності підприємства

Тема 6. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг

Завдання аналізу, інформаційна база. Методика розрахунку та аналізу виробництва валової продукції в підприємстві. Аналіз асортиментного переліку продукції.

Аналіз виробництва продукції рослинництва. Оцінка виконання плану посівних площ, урожайності, валових зборів. Факторний аналіз валового збору. Виявлення резервів збільшення валового збору.

Аналіз виробництва продукції тваринництва. Оцінка виконання плану поголів'я тварин та птиці, продуктивності 1 голови, валового виходу продукції кожного виду. Факторний аналіз виробництва продукції тваринництва. Аналіз забезпечення тварин кормами та ефективності використання кормів. Виявлення резервів збільшення продукції тваринництва.

Аналіз виробництва продукції переробних та інших промислових цехів, виробництв. Аналіз роботи допоміжних виробництв (електро-, водо-, тепло-, газо-, холодо-, киснепостачання тощо). Оперативний аналіз виробництва с.-г. продукції.

Тема 7. Аналітичне обґрунтування виробничої програми та оцінювання її виконання

Значення, завдання аналізу та інформаційна база.

Аналіз виконання виробничої програми підприємства за показниками:

- виробництва продукції рослинництва, тваринництва та переробних підприємств;
- формування портфеля замовлень;

- реалізації продукції, послуг, робіт, виконання договірних зобов'язань;
- надходження виручки від реалізації, ефективності процесу реалізації;
- отримання прибутку (збитку).

Загальна оцінка виконання виробничої програми підприємства та його підрозділів.

Обґрунтування можливих змін у виробничій програмі з метою її оптимізації. Моделювання основної тенденції розвитку підприємства, його виробничого напрямку. Прогноз динаміки прибутку підприємства з урахуванням особливостей його діяльності.

Тема 8. Аналіз витрат на виробництво продукції

Показники, джерела та завдання аналізу собівартості продукції, робіт і послуг.

Аналіз складу витрат за видами діяльності. Аналіз складу і структури операційних витрат. Аналіз собівартості за елементами та статтями витрат.

Аналіз собівартості 1ц продукції рослинництва. Обґрунтування взаємозв'язку між витратами на 1га, урожайністю та собівартістю 1ц продукції рослинництва. Аналіз витрат на 1 га та на 1ц продукції за статтями та їх структурою. Порівняльний та факторний аналіз статей «Добрива», «Оплата праці», «Засоби захисту рослин» тощо.

Аналіз собівартості 1ц продукції тваринництва. Обґрунтування взаємозв'язку між витратами на 1голову, продуктивністю 1 голови та собівартістю 1ц продукції тваринництва. Методика аналізу витрат на 1 голову та на 1ц продукції тваринництва за статтями та їх структурою. Порівняльний та факторний аналіз статей «Корми», «Оплата праці» тощо.

Виявлення та методика підрахунку резервів стримування росту собівартості одиниці продукції. Розробка заходів, спрямованих на використання виявлених резервів.

Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства

Значення, завдання аналізу фінансових результатів та джерела інформації. Аналіз формування доходів, витрат і прибутку підприємства на основі ф.№2 «Звіт про фінансові результати».

Аналіз суми прибутку за видами реалізованої продукції. Методика розрахунку впливу факторів: кількості реалізованої продукції, середньої реалізаційної ціни та собівартості одиниці реалізованої продукції на фінансовий результат від реалізації – методом ланцюгових підстановок та методом обчислення різниць.

Аналіз використання (розподілу) прибутку.

Аналіз показників рівня рентабельності на основі ф.№2 «Звіт про фінансові результати». Факторний аналіз рівня рентабельності ланцюговим методом.

Виявлення та підрахунок резервів збільшення прибутку та рентабельності підприємства.

Тема 10. Аналіз реалізації продукції та виконання договірних зобов'язань

Завдання аналізу та інформаційна база даних.

Аналіз товарної продукції в динаміці та за її структурою. Аналіз рівня товарності окремих видів продукції

Аналіз виконання договірних зобов'язань щодо постачання окремих видів продукції та в асортименті. Залежність обсягу реалізації від обсягу виробництва, запасів, якості обсягу замовлень, кон'юнктури ринку, цінової політики. Залежність реалізаційної ціни від якості продукції, термінів постачання, каналів збуту, кон'юнктури ринку, цінової політики держави тощо. Аналіз виконання портфеля замовлень. Аналіз наслідків невиконання замовлень. Оцінка каналів збуту.

Аналіз чистого доходу за окремими договірними зобов'язаннями. Аналіз обсягу реалізації, ціни та доходу в динаміці. Факторний аналіз впливу ціни за 1ц та кількості реалізованої продукції на суму чистого доходу від реалізації окремих видів продукції (метод абсолютних різниць, метод ланцюгових підстановок). Визначення суми втраченої вигоди. Аналіз показників ефективності процесу реалізації.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л	с	п	с. р.
Модуль 1. Теоретико - концептуальні основи економічного аналізу					
Тема 1. Предмет і види економічного аналізу	6	2	2		2
Тема 2. Методичні прийоми економічного аналізу	5	2		2	1
Тема 3. Методика факторного аналізу	6	2		2	2
Тема 4. Інформаційна база та організація економічного аналізу	5	2	2		1
Тема 5. Аналіз ресурсозабезпечення підприємства та оцінка ефективності використання його ресурсів	6	2		2	2
Модульна контрольна робота 1	2			2	
Разом за модулем 1	30	10	4	8	8
Модуль 2. Технологія техніко - економічного аналізу діяльності підприємства					
Тема 6. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг	6	2	1	2	1
Тема 7. Аналітичне обґрунтування виробничої програми та оцінювання її виконання	5	2	2		1
Тема 8. Аналіз витрат на виробництво продукції	5	2		2	1
Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства	6	2		2	2
Тема 10. Аналіз реалізації продукції та виконання договірних зобов'язань	6	2		2	2
Модульна контрольна робота 2	2			2	
Разом за модулем 2	30	10	3	10	7
Усього годин	60	20	7	18	15

1. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет і види економічного аналізу Економічний аналіз як галузь економічної науки. Система показників в економічному аналізі. Класифікація факторів економічного аналізу. Види та напрями економічного аналізу.	2
2.	Тема 4. Інформаційна база та організація економічного аналізу Система економічної інформації. Класифікація інформації для економічного аналізу. Нормативна інформація та її обґрунтування. Структура економічної інформації та способи її формалізованого описування. Методичні принципи організації економічного аналізу. Головні етапи аналітичної роботи та їх характеристика.	2
3.	Тема 7. Аналітичне обґрунтування виробничої програми та оцінювання її виконання Аналіз виконання виробничої програми підприємства за показниками: виробництва продукції рослинництва, тваринництва та переробних	2

	підприємств; формування портфеля замовлень; реалізації продукції, послуг, робіт, виконання договірних зобов'язань; надходження виручки від реалізації, ефективності процесу реалізації. Загальна оцінка виконання виробничої програми підприємства та його підрозділів.	
4.	Тема 6. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг Аналіз виробництва продукції рослинництва. Оцінка виконання плану посівних площ, урожайності, валових зборів. Виявлення резервів збільшення валового збору. Аналіз виробництва продукції тваринництва. Оцінка виконання плану поголів'я тварин та птиці, продуктивності 1 голови. Аналіз виробництва продукції переробних та інших промислових цехів, виробництв.	1
	Разом	7

10. Темі практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 2. Методичні прийоми економічного аналізу Виконання практичних вправ з використанням різних технічних прийомів	2
2.	Тема 3. Методика факторного аналізу Ознайомлення із змістом аналітичних таблиць з метою виявлення впливу факторів на економічні показники.	2
3.	Тема 5. Аналіз ресурсозабезпечення підприємства та оцінка ефективності використання його ресурсів Ознайомлення із змістом аналітичних таблиць з метою виявлення впливу факторів на економічні показники. Розрахунок резервів виробництва.	2
4.	Модульна контрольна робота 1	2
5	Тема 6. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг Визначення та аналіз виробництва валової продукції в динаміці, за фізичним обсягом та в асортименті. Розрахунок впливу посівних площ та урожайності на валовий збір окремих культур.	2
6.	Тема 8. Аналіз витрат на виробництво продукції Оцінка зміни виробничої собівартості порівняно з планом, з минулим роком. Аналіз впливу окремих факторів на собівартість одиниці продукції рослинництва. Факторний аналіз основних статей витрат у рослинництві. Аналіз впливу окремих факторів на собівартість одиниці продукції тваринництва. Факторний аналіз основних статей витрат у тваринництві.	2
7.	Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства Аналіз формування прибутку підприємства під впливом окремих факторів. Розрахунок та аналіз впливу кількості реалізованої продукції, середньої ціни реалізації та собівартості одиниці реалізованої продукції на фінансовий результат від реалізації окремих видів продукції. Порівняльний та факторний аналіз показників рентабельності підприємства, галузей, окремих видів продукції.	2
8.	Тема 10. Аналіз реалізації продукції та виконання договірних зобов'язань	2

	Аналіз складу і структури товарної продукції в динаміці. Дослідження відповідності галузевої структури товарної продукції та спеціалізації підприємства. Оцінка каналів збуту за головними критеріями: місткість ринку (обсяг замовлення), ціна, вимоги до якості тощо. Факторний аналіз доходу від реалізації кожного виду продукції.	
9.	Модульна контрольна робота 2	2
	Разом	18

11. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми і зміст лабораторних занять	Кількість годин
1.	Не передбачено навчальним планом.	

12. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Предмет і види економічного аналізу Система показників в економічному аналізі. Класифікація факторів економічного аналізу. Види та напрями економічного аналізу.	2
2.	Тема 2. Методичні прийоми економічного аналізу Поняття та класифікація методів економічного аналізу. Прийом порівняння. Види порівнянь. Застосування статистичних методів. Соціологічні методи в економічному аналізі	1
3.	Тема 3. Методика факторного аналізу Поняття, типи і завдання факторного аналізу. Способи елімінування в економічному аналізі. Спосіб ланцюгових підстановок. Спосіб абсолютних різниць. Індексний спосіб. Використання в економічному аналізі способів пропорційного ділення та інтегрального	2
4.	Тема 4. Інформаційна база та організація економічного аналізу Система економічної інформації. Класифікація інформації для економічного аналізу. Нормативна інформація та її обґрунтування. Структура економічної інформації та способи її формалізованого описування. Методичні принципи організації економічного аналізу. Головні етапи аналітичної роботи та їх характеристика.	1
5.	Тема 5. Аналіз ресурсозабезпечення підприємства та оцінка ефективності використання його ресурсів Аналіз ефективності використання земельних ресурсів. Аналіз складу, руху і структури основних засобів. Аналіз показників ефективності використання основних засобів. Аналіз чисельності, складу та руху робочої сили. Аналіз продуктивності праці та вплив головних факторів на показники продуктивності праці. Аналіз використання коштів на оплату праці.	2
6.	Тема 6. Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг Аналіз показників виробництва валової продукції. Аналіз показників виробництва товарної продукції. Аналіз виконання виробничої програми господарства. Аналіз виробництва продукції рослинництва. Аналіз показників виробництва продукції тваринництва. Аналіз роботи промислових та інших переробних виробництв. Аналіз виконання планових завдань.	1
7.	Тема 7. Аналітичне обґрунтування виробничої програми та оцінювання її використання	1

	Загальна оцінка виконання виробничої програми підприємства та його підрозділів. Обґрунтування можливих змін у виробничій програмі з метою її оптимізації. Моделювання основної тенденції розвитку підприємства, його виробничого напрямку. Прогноз динаміки прибутку підприємства з урахуванням особливостей його діяльності.	
8.	Тема 8. Аналіз витрат на виробництво продукції Загальна оцінка собівартості по окремих видах продукції. Аналіз рівня витрат на одну гривню виручки від реалізації продукції. Аналіз собівартості продукції рослинництва і тваринництва. Розробка заходів, спрямованих на використання виявлених резервів	1
9.	Тема 9. Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства Аналіз формування доходів, витрат і прибутків підприємства. Аналіз суми виручки від реалізації продукції. Аналіз впливу факторів на розмір прибутку. Аналіз суми прибутку за видами реалізованої продукції. Рентабельність як відносний показник доходності підприємства. Аналіз показників рівня рентабельності на основі «Звіту про фінансові результати». Виявлення впливу факторів на рівень рентабельності.	2
10.	Тема 10. Аналіз реалізації продукції та виконання договірних зобов'язань Аналіз виконання договірних зобов'язань щодо постачання окремих видів продукції та в асортименті. Аналіз виконання портфеля замовлень. Аналіз наслідків невиконання замовлень. Оцінка каналів збуту. Аналіз чистого доходу за окремими договірними зобов'язаннями. Аналіз обсягу реалізації, ціни та доходу в динаміці. Факторний аналіз впливу ціни за 1ц та кількості реалізованої продукції на суму чистого доходу від реалізації окремих видів продукції. Визначення суми втраченої вигоди. Аналіз показників ефективності процесу реалізації.	2
	Разом	15

13. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

14. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

При викладанні дисципліни «Економічний аналіз» використовуються презентації в PowerPoint, мультимедійний проектор та екран. Навчально-методичне забезпечення з навчальної дисципліни, розміщене у навчально-інформаційному середовищі Moodle.

15. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль № 1 35						Модуль № 2 35						Екзамен	Всього балів
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	МКР 1	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	МКР 2		
СЗ 1	ПЗ 1	ПЗ 2	СЗ 2	ПЗ 3		ПЗ 4	СЗ 3	ПЗ 5	ПЗ 6	ПЗ 7			
4	4	5	4	6	12	4	4	6	4	5	12	30	100

Шкала оцінювання студентів

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання екзамену (диференційованого заліку)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

16. Рекомендовані джерела інформації

ОСНОВНА

Законодавчі і нормативні документи

1. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Податковий кодекс України від 2.12.2010 р. № 2756-VI зі змінами та доповненнями
URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003р. № 436-IV зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Земельний Кодекс України// Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, (зі змінами і доповненнями) №2367-VI(2367-17) від 29.06.2010, ВВР
URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
5. Про оплату праці : Закон України від 24.03.1995 № 108/95-ВР зі змінами та доповненнями URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/108/95-вр>
6. Про оренду землі : Закон України від 06.10.1998 № 161-XIV із змінами та доповненнями URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/161-14>
7. Про фермерське господарство : Закон України від 19.06.2003 р. № 973-IV із змінами і доповненнями URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/973-15>
8. Про особисте селянське господарство : Закон України від 15.05.2003 р. № 742-IV із змінами і доповненнями URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/742-15>
9. Про цінні папери та фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV із змінами і доповненнями URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
10. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 № 2210-III із змінами та доповненнями URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>
11. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI із змінами і доповненнями
URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>

Підручники (навчальні посібники)

1. Аналіз господарської діяльності [текст]: навчальний посібник / [за заг. ред. І.В. Сіменко, Т.Д. Косової] - К. : «Центр учбової літератури», 2021. – 384 с.
2. Аналіз господарської діяльності підприємства: навч. посібник /Н.Б. Кащена, Н.М. Гаркуша, Т.О Сідорова, Г.Г Лисак Г.І. . – Харків: ХДУХТ, 2014. – 536 с.
3. Економічний аналіз : курс лекцій для здобувачів початкового рівня вищої освіти ОПП «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної форми здобуття вищої освіти / уклад. О. М. Вишневська, Л. А. Козаченко, А. Г. Костирко. Миколаїв : МНАУ, 2022. – 85 с.
4. Економічний аналіз : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти/ Н. Ю. Рекова, Є. О. Підгора, В. В.Ровенська, О. В. Латишева, Т. П. Гітіс, І. Ю. Єрфорт, І. І. Смирнова, С. В. Касьянюк. – Краматорськ : ДДМА, 2021. – 200 с.
5. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н.А./ Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. – Одеса: ОНЕУ, ротапринт. – 2015. – 310 с.
7. Економічний аналіз: Навчальний посібник / Паланюк Н.А., Петренко В.Г. – К.: Аграрна освіта, 2018. – 252 с.

8. Кіндрацька Г.І. Аналіз господарської діяльності: підручник / Г.І. Кіндрацька, А.Г. Загородній, Ю.І. Кулик. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. – 320 с.
9. Кіндрацька Г.І. Аналіз господарської діяльності: практикум: / Г.І. Кіндрацька, А.Г. Загородній, Ю.І. Кулиняк. – 2-ге вид., доопрац і допв. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 156 с.
11. Мішеніна Н. В. Економічний аналіз : навчальний посібник / Н. В. Мішеніна, Г. А. Мішеніна, І. Є. Ярова. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – 306 с.
12. Ярова В.В., Велієва В.О. Теорія економічного аналізу: навч. посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей: 051 «Економіка», 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування». Харків. ХНАУ ім. В.В. Докучаєва. 2021. – 115 с.

ДОПОМІЖНА

1. Герасименко Т.О. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб: / Т.О. Герасименко, О.О. Мазуренко. – Львів: Львівська комерційна академія, 2014. – 319 с.
2. Економічний аналіз: навчальний посібник / Б. Є. Грабовецький. – Вінниця : ВНТУ, 2013. – 85 с.
3. Сіменко В.І. Аналіз господарської діяльності: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2013 – 380 с.
4. Синькевич Н. І. «Економічний аналіз»: курс лекцій / укл. : Н. І. Синькевич. - Тернопіль : ТНТУ імені Івана Пулюя, 2018. – 97 с.
5. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз. Навчальний посібник. – 4-те видання, стереотипне. – Львів: «Новий світ-2000», 2012 – 344 с.
6. Тарасенко Н.В. Економічний аналіз. Практикум: Навчальний посібник. - Львів: «Новий світ-2000», 2012 – 280 с.
7. Тютюнник Ю.М. Фінансовий аналіз. Навчально-методичний посібник для практичних занять і самостійної роботи (для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм навчання ступеня вищої освіти Бакалавр освітньо-професійної програми Облік і оподаткування спеціальності 071 Облік і оподаткування. Полтава: ПДАУ, 2021. – 99 с.
8. Шпанковська Н.Г. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій: навч. посіб. / Н.Г. Шпанковська, Г.О. Король, К.Ф. Ковальчук; за ред. К.Ф. Ковальчука. – К.: Центр навчальної літератури, 2012. – 328 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України: URL: www.kmu.gov.ua.
2. Офіційний сайт Національного банку України: URL: www.bank.gov.ua.
3. Офіційний сайт Міністерства економічного розвитку: URL: www.me.gov.ua.
4. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського: URL: www.nbuv.gov.ua.
5. Офіційний сайт Державної служби статистики України: URL: www.ukrstat.gov.ua
6. Законодавство України: URL: www.zakon/rada.gov.ua.
7. Електронна бібліотека: URL: <http://www.studentbooks.com.ua/>
8. Інтернет-портал Газети Бізнес: URL: <http://www.business.kiev.ua>

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ»

Для денної форми здобуття освіти

Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, з якої 70 балів відведено на навчальну роботу (поточний та модульний контроль) та 30 балів на підсумковий контроль (екзамен). Рейтинг студента із засвоєння навчальної дисципліни у балах переводиться у національні оцінки «Відмінно», «Добре», «Задовільно», «Незадовільно» згідно з табл. 1.

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено вивчення 2-х модулів обсягом (кредитів ЄКТС):

1 модуль – 1,0 (30 год.) – 35 балів;

2 модуль – 1,0 (30 год.) – 35 балів.

Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено застосування 3-х форм контролю знань студентів: поточного, модульного, підсумкового.

1. Поточний контроль.

За кожним елементом модулю, передбаченого робочою програмою навчальної дисципліни, обов'язкова певна форма поточного оцінювання знань. Такими формами можуть бути:

- усне опитування;
- письмова контрольна робота (відповіді на питання лекційного курсу, розв'язання задач, виконання певних розрахунків тощо);
- тестування знань студентів з певної теми або з певних окремих питань лекційного курсу;
- виступ на семінарських заняттях (з рефератом, в дискусії);
- перевірка розв'язання завдань (задачі, окремі розрахунки) тощо.

Критеріями оцінки є:

при усних відповідях:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та допоміжної літератури;
- аналітичні міркування, вміння роботи порівняння, висновки.

при виконанні письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

На практичному/семінарському занятті оцінюються:

- усні відповіді студентів;
- участь в обговоренні дискусійних питань;
- участь у ділових, рольових іграх та їх обговоренні;
- аналіз ситуаційних завдань та вміння доведення власної думки;
- підібрана інформація щодо прикладів з економічної практики;
- правильність розрахунків при визначенні певних показників, вирішенні ситуаційних завдань, задач;
- реферативні виступи, усні повідомлення тощо.

Оцінювання самостійної роботи студента.

Контроль самостійної роботи студентів здійснюється як під час аудиторних занять (на семінарах, практичних заняттях), так і у позааудиторний час.

Контроль самостійної роботи передбачає:

- визначення ступеня засвоєння матеріалу;
- визначення якості виконання завдань;
- своєчасне виконання і здача поточних завдань;
- оцінку знань, здобутих у результаті самостійної навчальної роботи.

2. Модульний контроль.

Кожен модуль завершується виконанням студентом модульної контрольної роботи. Модульний контроль є підсумком певного етапу вивчення навчальної дисципліни. Його мета – виявлення проміжних результатів засвоєння студентами змісту навчальної дисципліни. На модульну контрольну роботу передбачено 30% від суми балів, виділених на модуль. Модульна контрольна робота проводиться у тестовій письмовій формі. Критерії оцінювання знань за модульну контрольну роботу наводиться у пояснювальній записці до неї. Оцінка за модуль визначається як сума набраних балів за поточну роботу та за модульну контрольну роботу.

3. Підсумковий контроль.

Формою підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Економічний аналіз» є екзамен, який проводиться у тестовій письмовій формі. На екзамен виділяється 30 балів. Критерії оцінювання знань студентів за екзамен наводиться у пояснювальній записці до пакета тестових завдань.

Залежно від балів, отриманих за кожний вид навчальної роботи, студент одержує суму балів, яка переводиться в національну оцінку за відповідною шкалою згідно з табл.1:

Таблиця 1. Переведення рейтингу студента за 100-бальною шкалою в оцінку за національною шкалою

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

Оцінка «**Відмінно**» виставляється студенту, який систематично працював протягом семестру, показав різнобічні і глибокі знання програмного матеріалу, вмів успішно виконувати завдання, які передбачені програмою, засвоїв зміст основної та додаткової літератури, усвідомив взаємозв'язок окремих розділів навчальної дисципліни, їхнє значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності у розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.

Оцінка «**Добре**» виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав достатній рівень знань з навчальної дисципліни і здатний до їх самостійного оновлення та поповнення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.

Оцінка «**Задовільно**» виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки при виконанні екзаменаційних завдань, але володіє необхідними знаннями для подолання допущених похибок під керівництвом педагогічного працівника.

Оцінка «**Незадовільно**» виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги викладача використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.